

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 6/02-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. februára 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Jána Auxta a Juraja Horvátha prerokoval sťažnosť Ing. M. J., bytom K., zastúpeného komerčnou právničkou JUDr. J. K., K., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia jeho práva, aby jeho vec bola v primeranej lehote prejednaná, zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 721/98 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 188/01 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. M. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 721/98 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 188/01 **p o r u š e n é n e b o l o.**

2. Ing. M. J. nepriznáva primerané finančné zadostučinenie.

3. Ing. M. J. nepriznáva úhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. augusta 2002 doručená sťažnosť Ing. M. J., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného komerčnou právničkou JUDr. J. K., K., ktorou žiadal, aby ústavný súd v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyslovil, že bolo porušené jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote postupmi Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu Košice (ďalej len „krajský súd“).

Právna zástupkyňa sťažovateľa v sťažnosti uviedla, že 14. júla 1998 podal sťažovateľ ako odporca v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. Ro 1606/98 odpor proti platobnému rozkazu, o ktorom porušovateľ práva okresný súd nerozhodol v primeranej lehote, pretože prvé pojednávanie bolo nariadené až po uplynutí 15 mesiacov a až 27. februára 2001 bolo vo veci rozhodnuté rozsudkom sp. zn. 12 C 721/98. Proti predmetnému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie.

Vzhľadom na to, že už v odpore, ktorý sťažovateľ doručil okresnému súdu 14. júla 1998, podal vzájomný návrh, o ktorom nebolo rozhodnuté ani po uplynutí 4 rokov, podal 25. apríla 2001 sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu. V máji 2001 mu predseda okresného súdu oznámil, že prietahy v konaní nezistil.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza, že ani krajský súd nenapravil nesprávny postup okresného súdu, a preto 30. júla 2002 podal sťažnosť na prietahy v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 13 Co 188/01.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o prietáhoch v konaní o jeho veci týmto nálezom:

„Základné právo Ing. M. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené mu čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené mu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom

- odporcu I. v konaní pod sp. zn. Ro 1606/98 a 12 C 721/98
- odporcu II. v konaní pod sp. zn. 13 Co 188/01 porušené bolo.

Odporcom I. a II. prikazuje konať vo veci 12 C 728/98 resp. 13 Co 188/91 bez prietáhov a v primeranej lehote a zakazuje pokračovať v porušovaní základného práva navrhovateľa.

Odporca I. je povinný zaplatiť navrhovateľovi primerané zadosťučinenie v sume 150.000,- Sk a odporca II. v sume 50.000,- Sk, obaja odporcovia do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

Svoju žiadosť o primerané finančné zadosťučinenie odôvodnil neprimeranou dĺžkou konania, ktoré trvá viac ako štyri roky, pričom týmto konaním ho porušovatelia jeho základných práv udržujú v právnej neistote.

II.

Po prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie ústavný súd výzvou z 12. septembra 2002 vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti sťažovateľa v lehote 15 dní odo dňa doručenia výzvy, a vyžiadal si spisový materiál vedený na tomto súde pod sp. zn. 12 C 721/98. Rovnakú výzvu (v rovnakom termíne s tou istou lehotou) na vyjadrenie ústavný súd zaslal predsedovi krajského súdu a právnej zástupkyňi sťažovateľa.

Všetci účastníci ústavnému súdu písomne oznámili, že súhlasia s upustením od verejného ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení ďalej uviedol, že návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 16. apríla 1998, okresný súd vydal 24. júna 1998 platobný rozkaz, proti ktorému podal sťažovateľ odpor. Vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom z 27. januára 2001, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie, a z tohto dôvodu bola vec 31. mája 2001 predložená krajskému súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní.

Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol, že sťažnosť sťažovateľa na prieťahy v odvolacom konaní považuje za neopodstatnenú, pretože zo strany odvolacieho súdu nedošlo v konaní k neodôvodneným prieťahom.

III.

Právna zástupkyňa sťažovateľa sa podanou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov ...“. Domáhala sa tiež vyslovenia porušenia práva sťažovateľa upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) na prerokovanie veci v primeranej lehote.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pričom tento účel možno dosiahnuť zásadne právoplatným rozhodnutím. K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci, alebo odstráneniu právnej neistoty iným zákonom dovoľeným spôsobom.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka konania (2) a postup samotného súdu (3).

Preskúmaním doterajšieho konania okresného súdu ústavný súd z vyžiadaného spisu vo veci sp. zn. 12 C 721/98 zistil, že v predmetnej veci okresný súd od 16. apríla 1998, keď mu bol doručený návrh, až do podania sťažnosti ústavnému súdu vykonal tieto úkony:

Dňa 24. júna 1998 vydal platobný rozkaz, 10. septembra 1998 vyzval odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor, 20. augusta 1999 určil termín pojednávania na 17. november 1999 a zároveň vyzval účastníkov konania na doručenie písomných dokladov, 17. novembra 1999 bolo pojednávanie odročené z dôvodu neprítomnosti zástupcu navrhovateľa na 9. február 2000, ktoré bolo opätovne odročené z dôvodu uloženia povinnosti právnenému zástupcovi navrhovateľa doručiť súdu dôkazné prostriedky na 19. apríl 2000, ktoré bolo odročené na 13. jún 2000 a právny zástupca navrhovateľa bol zároveň vyzvaný na doručenie dôkazných prostriedkov za účelom predvolania a výsluchu svedkov. Ešte pred tým 27. apríla 2000 vyžiadal doklady od Okresného úradu Košice I doklady. Dňa 13. júna 2000 bolo pojednávanie odročené na neurčito a zároveň okresný súd vyzval navrhovateľa na predloženie dôkazných prostriedkov. Dňa 8. septembra 2000 vyžiadal písomné doklady od Územného bytového družstva Košice, 19. októbra 2000 určil termín pojednávania na 17. január 2001, ktoré bolo odročené na 27. február 2001 za účelom predloženia dokladov navrhovateľom. Na tomto pojednávaní okresný súd rozhodol rozsudkom, ktorý bol písomne vyhotovený 6. marca 2001. Dňa 26. apríla 2001 doručil odvolanie navrhovateľovi a vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku z podaného odvolania, vyhotovil opravné uznesenie a 30. mája 2001 doručil spis s odvolaním krajskému súdu.

Zo spisu ďalej vyplýva, že krajský súd vykonal tieto úkony:

Dňa 15. júna 2001 bol určený termín pojednávania na 3. júl 2001, ktoré bolo odročené na neurčito a navrhovateľ bol vyzvaný na predloženie dokladov, 6. septembra 2001 krajský súd urguje splnenie výzvy. Dňa 19. októbra 2001 určil termín pojednávania na 6. november 2001. Pojednávanie bolo odročené a navrhovateľ bol vyzvaný na špecifikáciu žalovanej istiny, 22. januára 2002 bol spis pridelený inému sudcovi, 23. septembra 2002 bol určený termín pojednávania na 8. október 2002, ktoré bolo odročené na 5. november 2002. Za účelom vyhlásenia rozhodnutia bolo odročené na 7. november 2002, keď bol vyhlásený rozsudok. Dňa 6. decembra 2002 zaslal krajský súd spis spolu s rozsudkom okresnému súdu.

Z obsahu spisu ústavný súd ďalej zistil, že 16. apríla 1998 podal navrhovateľ Spoločenstvo vlastníkov bytov Ďumbier Košice návrh na začatie konania proti odporcovi (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľovi) o zaplatenie 22 676 Sk, 14. júla 1998 sťažovateľ podal odpor proti platobnému rozkazu, 7. októbra 1998 bol zaplatený súdny poplatok z odporu. Dňa 29. októbra 1999 navrhovateľ a sťažovateľ doručili okresnému súdu písomné doklady na základe výzvy okresného súdu, 1. februára 2000 sťažovateľ doručil okresnému súdu dôkazné prostriedky, 21. júla 2000 navrhovateľ okresnému súdu predložil na základe výzvy doklady, 31. júla 2000 Okresný úrad Košice I odpovedal na výzvu okresného súdu, 29. septembra 2000 na výzvu okresného súdu odpovedalo Územné bytové družstvo Košice, 20. decembra 2000 navrhovateľ zaplatil na výzvu okresného súdu súdny poplatok, 15. januára 2001 sťažovateľ doručil okresnému súdu vyjadrenie, 21. januára 2001 sťažovateľ doplnil svoje podanie, 12. apríla 2001 sťažovateľ doručil okresnému súdu odvolanie a žiadosť o vydanie opravného uznesenia, 2. mája 2001 sa navrhovateľ vyjadril k odvolaniu, 21. mája 2001 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok z podaného odvolania, 22. mája 2001 sťažovateľ doplnil svoje odvolanie (pôvodne podané odvolanie bolo riadne odôvodnené), 25. júna 2001 sťažovateľ doručil krajskému súdu dôkazné prostriedky, 20. septembra 2001 a 11. októbra 2001 nasledovalo podanie navrhovateľa na základe výzvy krajského súdu, 5. novembra 2001 navrhovateľ ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní, 10. decembra 2001 navrhovateľ doručil oznámenie o zmene právneho zastúpenia, 25. januára 2002 navrhovateľ doručil krajskému súdu vyjadrenie.

IV.

Ústavný súd pri vyhodnotení doterajšieho konania okresného súdu vo veci sp. zn. 12 C 721/98 a krajského súdu vo veci sp. zn. 13 Co 188/01 podľa troch označených základných kritérií zistil:

1. Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 721/98 rozhodoval o návrhu navrhovateľa Spoločenstvo vlastníkov bytov Ďumbier Košice proti žalovanému sťažovateľovi na zaplatenie 22 676 Sk. Tento nárok navrhovateľ odôvodnil ako náhradu škody z titulu nezaplatenia zálohových platieb titulom vykonávania správy domu navrhovateľom. Predmet konania spočíval v zistení dôvodnosti nároku sťažovateľa. V danom prípade ide o bežnú súčasť sporovej agendy na všeobecných súdoch, podklad pre rozhodnutie tvorí súdnou praxou ustálená a používaná právna úprava. Okresný súd ani krajský súd nenamietali, že v prípade sťažovateľa ide o neobvykle skutkovo a právne komplikovanú alebo inak problematickú vec (spor).

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred označenými porušovateľmi práva došlo k zbytočným priet'ahom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ ako odporca v konaní pred okresným súdom aj pred krajským súdom, kde bol odvolateľom, bol aktívny. Jeho konanie neovplyvnilo dĺžku konania ani pred okresným súdom, ako ani pred krajským súdom. Sťažovateľ na výzvy okresného súdu odpovedal v primeranej lehote, ba dokonca okresnému súdu aj krajskému súdu doručil vyjadrenia s navrhovanými dôkazmi iniciatívne bez ich predchádzajúcej výzvy. Jeho činnosť teda smerovala k rýchlej a účinnej ochrane svojich práv.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup krajského súdu.

Ústavný súd zistil, že krajskému súdu bol 30. mája 2001 doručený spis za účelom rozhodnutia o odvolaní, ktorý už 15. júna 2001 určil termín pojednávania na 3. júl 2001, čo svedčí o zodpovednom prístupe krajského súdu k odvolaniu sťažovateľa. K odročeniu pojednávania dochádzalo na základe objektívnych skutočností, v prvých dvoch prípadoch to bolo za účelom uloženia povinnosti navrhovateľovi, aby predložil podrobné vyúčtovanie uplatňovaného nároku, ďalšie pojednávanie bolo odročené z dôvodu neprítomnosti právnej zástupkyne navrhovateľa a v poslednom prípade za účelom vyhlásenia rozhodnutia, z čoho teda vyplýva záver, že krajský súd od 30. mája 2001, keď mu bol predložený spis z okresného súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní, do 6. decembra 2002, keď doručil spis spolu s rozhodnutím vo veci okresnému súdu, niekoľkokrát vo veci pojednával, vykonával jednotlivé úkony smerujúce k doplneniu dokazovania a k príprave rozhodnutia vo veci samej a nakoniec v dôsledku jeho postupu vo veci i právoplatne rozhodol.

Postup krajského súdu v uvedenom období bol ústavným súdom vyhodnotený ako taký, ktorý plynulo smeroval k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania, teda i sťažovateľa, a ktorý nespôsobil zbytočné prietahy v označenej veci.

Pokiaľ ide o hodnotenie postupu okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že okresný súd vyhlásil vo veci samej rozsudok 27. februára 2001. Tento rozsudok bol v priebehu konania pred ústavným súdom v časti potvrdený a v časti zmenený (stal sa konečným rozhodnutím) vo veci samej. Z toho vyplýva, že právo sťažovateľa prestalo byť porušované postupom okresného súdu 27. februára 2001, t. j. pred doručením sťažnosti ústavnému súdu. Túto skutočnosť ústavný súd zistil až po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, po rozhodnutí krajského súdu.

Ústavný súd na základe uvedených skutočností uzavrel, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 721/98 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 188/01 nebolo porušené.

Vzhľadom na uvedený výrok, ústavný súd nepriznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, nárok ktorého je viazaný na porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa.

Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi úhradu trov konania, pretože sťažovateľ si tento nárok neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2003